

א) ערכין כט: [ע"ש],
ב) לעיל לג. לקמן קט"ו,
ג) ערכין כה: ד) לעיל
ה) [ע"ש] כג: ו) ס"א
ז) ט) תענית כה: ח) ס"א
ט) חז"ל.

הגהות הב"ח

א) גמ' אצל היבא דאיכא
תבואה סלקא: ב) רש"י
ד"ה הא איכא וכו' ידידה
ג) גמ' ספ"ד וכו' מ"ה
ד) סלקא ליה: ה) רש"י
ד"ה אלא וכו' דאי אמרת
שבלמא דנמת מדינה:
ו) כ"א"י כי אישתדוף
רוכא: ז) ד"ה מתיב וכו'
רוח גבורה כ"ל: ח) ואת
י' נמקט:

מוסף רש"י

אינו עולה לו מן
המונין. השמי שנים דהא
שני תבואות כתיב, שמי
שנים הראויין לתבואה
תשהה עד לוקח (ש"כ)
א) אפקעתא דמלכא
היא. מלת המלך (ש"כ)
ב) דמתין עדי דומי
בקרבייהו. ר' תיבני
דוסא הווי ליה הני עמי,
אמרו ליה קא מפסין עין
(ש"כ) אמר אי קא מפסין
ניכלנהו דובי (דובים חאכסין
בשדות) וזי לא כל דהא
ומדא מתיב לאורחא דוכא
בקרבייהו. לאורחא אינו כל
הלא ומדא דוכא בקרבייהו
(תענית כה: ורש"י).

המקבל שדה מחבירו פרק תשיעי בבא מציעא קו.

עין משפט גד מצוה

לו א מיי פ"ח מהל'
שכירות הלכה ה סג
עשין פט טו"ש"ע ח"מ ס'
שכ טע"ף ב:
לו ב ג מיי שס טו"ש"ע
שס טע"ף א:
לח ד מיי פ"ח מהל'
ויבל הלכה י:
לח ה מיי פ"ד מהל'
ערכין הלכה ו:
ב ו מיי פ"ח מהל'
שכירות הל' ה סג
עשין פט טו"ש"ע ח"מ ס'
שכ טע"ף ב:
ז ומיי פ"ח מהל' שכירות
הלכה ח טו"ש"ע ח"מ ס'
לח ט טע"ף י' ופי' שג
טע"ף ז:

תורה אור השלם

- 1 ויתגור אומר ויקם לך
ועל דרבך נגה אור:
א) כב כח
2 ויאמרו אל דרבך
הקביא תפל נא תתקנו
לקבך והתפלל בעדך
אל ?? אליהך בעד כל
השארית הזאת פי
בשארנו מעט מהרבה
באשר עיניך ראות
אתנו: ירמיהו מב ב
3 במספר שנים אחר
היובל תקנה מאת
עמיתך במספר שני
תבואת ימך לך:
ויקרא חו טו
4 לא יבשו בעת רעה
ובימי רעבון ישבעו:
ההלים לו יט
5 גם את הארי גם הדוב
הבה עבדך והיה
הפלישתי הערל הזה
באחד מהם פי דרף
מערכת אלהים חיים:
שמואל א יז לו

אי הוית חוית לאשתורי דף הוית משתייר דף מרדנפשיך. גבי חוכר
איכא למימר הכי דאפילו יפטור אותו המחכיר מלינת חכירותו
הכי לא נשמיר כלום דנשדף כל השדה איירי והא דקמתי מנכה לו
לישנא קלילא נקט אי נמי נשאר קמא בשדה לא חשיב שיעור
המעט הנמנאל לענין שיהא קורא
כי נשארנו מעט מהרבה כיון ששום
שדה לא פלט מהפסד מרובה אצל
מחכיר שגוף הקרקע שלו וממנו יש
לו לקבל חכירותו כדאמר לעיל
מארעאי קציעינא יכול המחכיר לומר
לחוכר כי נשארנו מעט מהרבה והרי
נשאר לי חכירותי מה שקצצתי עמך
בכך וכך כוונתו: **א"ל** מעתה
שביעית תעלה בו'. תימה מאי אלא
מעטת בללו הכי תקשה אצרימתי
אמאי אין צביעית עולה מן המניין כיון
ללא דמי לשני אליהו וי"ל דשפיר
קאמר אלא מעתה דאי אמרת ו
דמכת מדינה לא חשיב אלא דומיא
דשני אליהו אמי שפיר דהוה תלין
טעמא דמה שזו השדה אינה ראויה
לתבואה לא מיקרי שני תבואות והיינו
כי ליכא תבואה צעולם כגון שני
אליהו אצל יש תבואה צעולם חשיב
שדה זו ראויה לתבואה אף על גב
דאישתדוף רוכא דבאגא אצל צביעית
ודאי אף על גב דאיכא תבואה בחו"ל
שדה זו אינה ראויה לתבואה כיון
שיא צארך אצל השתא דלאמר כי
(י) אישתדוף רוכא דבאגא הוה מכת
מדינה ולא חשיבא שדה זו ראויה
לתבואה ופסי' הכי גזירת הכתוב
הוא כיון דאיכא תבואה צעולם עולה
לו מן המניין א"כ אפי' צביעית נמי
ומשני צביעית אפקעתא דמלכא הוא
ואי אפשר להיות תבואה צארך צהיתר
כלל ולהכי לא מקרי שנת תבואה
אצל שנת שדפון דאע"ג דהוי מכת
מדינה אי אשתדוף רוכא דבאגא
חשיבא אפשר להיות זה תבואה כיון
שגם בחו"ל צבוס מקוס צעולם כי
באפשר להיות זה תבואה מיקרי
שנת תבואה ובשנים כצנני אליהו
חשיב כלל אפשר להיות זה תבואה
כיון דצבוס מקוס ליכא:

מתיב רב ששת רועה שהיה
רועה עדרו בו'. תימה
אמאי לא פריך ממנתינן דהפועלים
(לעיל דף כג:): דתנן הארי והדוב הרי
זה אוסר ואמאי נימא אילו נלחם בהם
הוה מקיים ציה גם את הארי וי"ל
דהתם כיון שהיה שם ולא צא לו
רוח גבורה אין יכול לומר דהוה
מקיים ציה אצל הכא שלא היה שם
ללמא אי הוה התם היה צו רוח
(י) וגבורה ודעת להלחם והוה מקיים
ציה גם את הארי כו':

לניסא וזמא מיהא חויא קשיא.
תימה מאי קשיא הא אמרן
לעיל דכי אמר ליה זרעה חמיין וזרעה
שערי ואשתדוף דמזי אמר ליה אי
זרעמתי חמיין הוה מקיים צי ותגור
אומר ויקם לך וכ"ש שכלא זרעה כלל
דליכא הוכחה שהיה ראוה להשתדף
וי"ל דשמואל מייירי כגון שאמר
ליה זרע כל מה שתמצא דהשתא
הוא תפלתו של זה שיליח כל מה
שמפסל על זמן אחד של חמיין:
וקיימא

מאי. מי אמרינן ארבע שדות סבביצומיה לא נשדפו או דלמא
אמר ליה אילו היו זרועות תבואה אף הן נשדפו: זרע אחר מאי.
אם תמנאל לומר אספקתא לאו הפסקה היא משום דלאו בכלל
גזירת פורענות התבואה הוא דלאמר ליה אילו תבואה הואי איהו
נמי אישתדוף זרע אחר מי הו
הפסקה: וסגור אומר. מה שתבקש
מן היולר יעשה ואני לא בקשתי מן
השמים בתחילת השנה שיליחני
בשעורים אלא בחמיין: כל שדופי.
כלל מקוס שהן: לפד. מולך: כולו
ארעסיה. ופסי' ישנן צבוקה אחרת:
היפה שנת שדפון. גבי מוכר צומן
שהיובל נהג שאינו מותר לו לגאול
פחות משתי שנים תנן ליה צערין
(דף כט:): או שנים שנה אליהו.
שלא ירדו גשמים: אינו עולה לו מן
המנין. שמי שנים: הא איכא תבואה
דרכוסא אחריסי. אע"ג דההוא באגא
אישתדוף אמרינן לתא ידידה (מזל
ידידה) גרס (י) וסלקינן ליה מגרע
דמניס מה שמגיע לשנה אחת כאילו
היו זה פירות: שיש זהו תבואה.
צבוס מקוס צארך: אפקעתא
דמלכא. המלך ציטלו מלזרעה והרי
היא כמו שאינה ולא קראה הכתוב
לישראל שנת תבואה: אלא מעתה.
אי כמאן דליתה: לא טענה לו בגזירות.
מקדיש שדהו וצא לפדותו שנתן לו
הכתוב פדיון בתחילת היובל חמשים
שקל כסף (ויקרא ט) ואם אחר היובל
ותשק לו הכהן וגו' ונגרע מערךך
(שס) שנים שעצרו הוא מגרע מן
החשבון כמה שמגיע להם ונתן כמה
שמגיע לשנים הצאות. וכיון דצביעית
כמאן דליתנהו למה הן נמנות לפחות
את הפדיון דתנן נתן סלע ופונדיון
לשנים הצאות שזהו החשבון המגיע
לכל שנה בשאתה מחלק חמשים
סלעים למי"ט שנים נמנאלו צביעיות
מועילות לגרע הפדיון דאי מדלית
שצב שמיטות ותחלק חמשים שקלים
למי"צ שנה מגיע לכל שנה קרוב
לסלע ודינר: למשטח ציה פירי.
הלך סלקא ליה דגזי פדיון שדה
אחמך לא כתיב שני תבואות: לא
שנו. אם מכת מדינה היא מנכה
לו: אצל לא זרעה. ואשתדוף
רוכא דבאגא לא מנכה ליה: רצי
מנינא בן דוסא צמסכת תענית:
פעס

ימכר לך שנים שיש בהן תבואה בעולם אמר ליה רב אשי לרב כהנא
אלא מעתה שביעית תעלה לו מן המנין דהא איכא תבואה בחוצה לארץ
אמר ליה שביעית אפקעתא דמלכא היא אמר ליה מר זוטרא בריה
דרב מרי רבינא אלא מעתה שביעית לא תעלה לו מן הגזירות אלמה
תנן הנותן סלע ופונדיון לשנה אמר ליה שאני התם דחויא למישטמא
בה פירי אמר שמואל לא שנו אלא שזרעה וצמחה ואכלה חגב ויבל לא
זרעה כלל לא דאמר ליה אילו זרעתה הוה מקיים כי לא יבשו בעת רעה
ובימי רעבון ישבעו מתיב רב ששת רועה שהיה רועה והניח עדרו ובא לעיר
ובא זאב וטרף ובא ארי ודרס אין אומרים אילו היה שם היה מציל אלא אומרין
אותו אם יכול להציל חייב ואם לאו פטור ואמאי נימא ליה אי הוית התם הוה
מקיים בי ג' גם את הארי גם (את) הדוב הכה עבדך משום דאמר ליה אי הוית
חוית לאיתרחושי לך ניסא הוה איתרחושי לך ניסא כו' חנינא בן דוסא דמתין
עזיז דובי בקרבייהו ונימא ליה נהי דלניסא רבה לא הוה חזינא לניסא זומא
חזינא

לא מצי למימר הוה מקיים צי ותגור אומר ויקם לך דבסתמא לא היה מקבל הקדוש ברוך
שזרע אם לא יעשה לו נס ולא קאמר לעיל הוה מקיים צי ותגור אומר אלא לפי